

TEDENSKESLIKE

PRILOGA

DOMOVINI

Leto IX.

V Ljubljani, dne 5. januarja 1933.

1. števil.

Gospodarske zveze z Južno Afriko

Naš honorarni konzul v Johannesburgu
gosp. Danilo Štrekelj

Te dni se je mudil v Ljubljani naš honorarni konzul iz Johannesburga v Južni Afriki g. Danilo Štrekelj, ki je znan naš gospodarski javnosti že po svojem lastnem predavanju v ljubljanski Zbornici za TOI o možnostih trgovinskih zvez med Jugoslavijo in Južno Afriko. G. konzul, ki se mnogo prizadeva, da bi v teh hudih časih navezal stike med našimi izvozniki in južnoafriškimi uvozniki, se je mudil v Beogradu 4 dni, v Zagrebu 2 dni, 2. t. m. je bil v Ljubljani, kjer se je razgovarjal z različnimi našimi izvozniki. Zvečer se je potem odpeljal proti Londonu, od koder se vrne v Johannesburg.

Južna Afrika je po svoji gospodarski zgradbi zelo različna Jugoslaviji, samo nima lesa za industrijsko porabo. Je to dežela, ki ima veliko bodočnost in se v zadnjem času z veliko naglico industrializira. Številne svetovne države si prizadevajo pridobiti južnoafriški trg. Jugoslavija je bila pred 3 leti še popolnoma neznana v Južni Afriki in se je šele v zadnjem času začela uveljavljati v trgovini s to deželo. V l. 1931. je znašal izvoz Jugoslavije v Južno Afriko vrednost okrog 15 milijonov dinarjev (po tamošnjih podatkih) in je obstajal največ iz cementa, taninskih ekstraktov, hmelja, stavbnega lesa in lesnih izdelkov. Je pa naš izvoz tjakaj v resnici vsaj dvakrat večji, ker se izvažajo precej našega blaga v Južno Afriko preko Londona pod angleškim imenom (na primer usnje).

Jugoslovenska kolonija v Južni Afriki šteje kakih 1800 ljudi. Naseljevanje naših ljudi v tej deželi se je začelo pred 40 leti. Jugoslovenski naseljenci se bavijo v glavnem primorski Hrvati z zidarstvom in prostimi poklici, izseljenci iz Boke Kotorske z mesarsko obrtjo (v Johannesburgu jih je okrog 60), Dalmatinci iz okolice Splita in z otokov po večini s farmarstvom, a ostali naši rojaki so rudniški delavci v zlatih rudnikih. Zasluge naših ljudi je precej ugoden. Delavec v zlatem rudniku zasluži 1 do 2 funta sterlinga (200—400 dinarjev) dnevno. Dotok iz Jugoslavije in sploh inozemstva pa je omejen in vezan na pogoj, da novi vseljenci dokažejo, da bodo takoj zaposleni, odnosno da si najdejo garante, ki prevzamejo zanje jamstvo, da v dobi dveh let ne padejo na breme države. Jugoslavija je pod emigracijsko kvoto 50 ljudi na leto.

Uvoz v Južno Afriko je vedno močen, ako blago pokazuje gotove prednosti nasproti konkurenci in če so cene nižje v primeri s konkurenco. Ne sme se pa pri tem pozabiti, da je na južnoafriškem trgu, ki potrebuje mnogo tujega blaga, že huda konkurenca raznih držav. Zlasti se uveljavlja Japonska, ki z nizkimi cenami tolče svoje tekmece.

Naša pesem v tujini

Slovensko pevsko društvo »Zvon« v Cite Jeanne d'Arc (Francija) po osemnajst-mesečnem obstoju. Spredaj sedi sedanji odbor: Od leve na desno pevovodja Franc Okorn, gostilničar G. Lefort (Francoz), predsednik Alojz Moltara, učitelj Jozef Varokl (Francoz), podpredsednik Jean Fallant. Spredaj stoječa na levi: tajnik Anton Medvešek, na desni blagajnik Anton Suštar.

Nesrečna smrt mlade uradnice

Prejšnji petek zvečer je po dovršenem delu, ko je hotela v naglici oddati na pošto še nekaj božičnih pozdravov, na laškem kolodvoru našla smrt uradnica OUZD, nameščena kot blagajničarka pri kopališču, gđ. Vida Primožičeva. Na kolodvor je prihitela tik pred prihodom osebnega večernega vlaka iz Celja, in sicer po dovoznici cesti proti skladišču. Prestopila je skladiščni tir, na katerem je stalo nekaj tovornih vagonov, potem pa hitela dalje med tirnicami. Baš tedaj je privozil osebni vlak na postajo. Meneč, da na prostoru med tirma ne bo varna, je skušala v zadnjem hipu rešiti na drugo stran. Tir, po katerem je privozil vlak, pa je preskočila prepozno. Stroj jo je dohitel ter odbil z močnim sunkom. Prelomil ji je hrbtenico in je nesrečna mladenka izdihnila že ob proglu.

Pokojna Vida Primožičeva je sestra sokolskega prvaka Toše Primožiča. Z njim žalujeta za njo še dva brata in oče Josip Primožič, nekdanji vodja solkanske mizarske zadruge, ki uživa svoj pokoj v Ljubljani. Vida je službovala najprej v ljubljanski kavarni »Zvezdica«, kjer se je izučila za blagajničarko. Preden je nastopila službo pri OUZD, je službovala še kot blagajničarka v kavarni »Emonie«, potem pa leto dni v Splitu, odkoder se je preselila v laško kopališče. Velike sposobnosti 29-letne blagajničarke je znala ceniti uprava kopališča, zelo priljubljena pa je bila Vida tudi pri uslužben-cih in pri obiskovalcih kopališča. Lep pogreb na božični dan na pokopališču v Laškem je najboljši pričal o pogledu in simpatijah, ki jih je uživala. Pogreba se je udeležilo tudi mnogo prijateljev in znancev iz Ljubljane, Rimskih Toplic in Celja. Bodí ji ohranjen blag spomin!

Slika desno:

75. obletnica smrti velikega vojskovodje

Maršal Radecki, znogovalec v Sardiniji in Primontu, pri Kustoci in Novarri, je umrl 5. januarja 1858 v visoki starosti 91 let. Italijani so se ga bali kakor vraga, vojaki pa so ga ljubili kakor lastnega očeta.

Srebrna poroka rojaka v Westfaliji

V Recklinghausenu (Nemčija) sta nedavno obhajala srebrno poroko čila in zdrava 51-letni g. Franc Pintar in njegova 52-letna soproga ga. Julijana. Oba sta zelo priljubljena med rojaki. G. Pintar se je rodil v Grajski vasi pri št. Pavlu v Savinjski dolini, ga. Julijana pa v okolici Ptuj. Vrla zakonca imata štiri dobro vzgojene otroke.

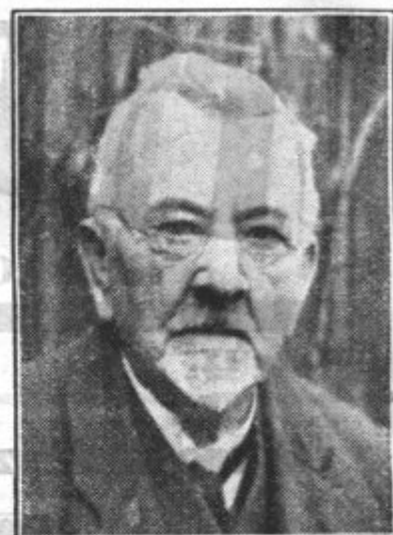

Slovenski fantje orožniki, ki se udeležujejo v Somboru orožniškega tečaja pošiljajo novoletne pozdrave.

Nadučitelj Josip Zemljčič †

Prejšnji petek je za vedno zatisnil svoje blage oči v svojem stanovanju v Mariboru v 86. letu svoje starosti upokojeni nadučitelj g. Josip Zemljčič. Rodil se je pri Mali Nedelji in je služboval polnih 52 let v raznih krajih Slovenije. Zadnjih 28 let je služboval pri Devici Mariji v Brezju, kjer je stopil po prevratu v zasluženi pokoj. Pokojnik je bil trda grča v debilu slovenskega učiteljstva in je bil zato trn v peti vsem nekdanjim šolskim oblastnikom, ki so delovali z vso dušo na potujčevanju našega življa. Zasluženega vzgojitelja in iskrenega domoljuba ohranimo v trajnem in častnem spominu!

Slika levo:

Trogirski lev

Slika nam kaže notranjost loggie z benečanskim levom, ki so jih neki mladeniči poškodovali in so dvignili Italijani silen krik proti Jugoslaviji. Sedaj se je zadeva vendar plegla.

Slika levo:

Najmodernejši gasilski avtomobil

To vozilo, ki ni nič drugega, kakor praktično urejena brizgalna, je tako skonstruirano, da štiti gasilce pri gašenju bolje nego vse dosedanje tovrstne naprave. Črpalka je tako napravljena, da se vstavi pri hladilniku.

Slika desno:

Triletni Herkules

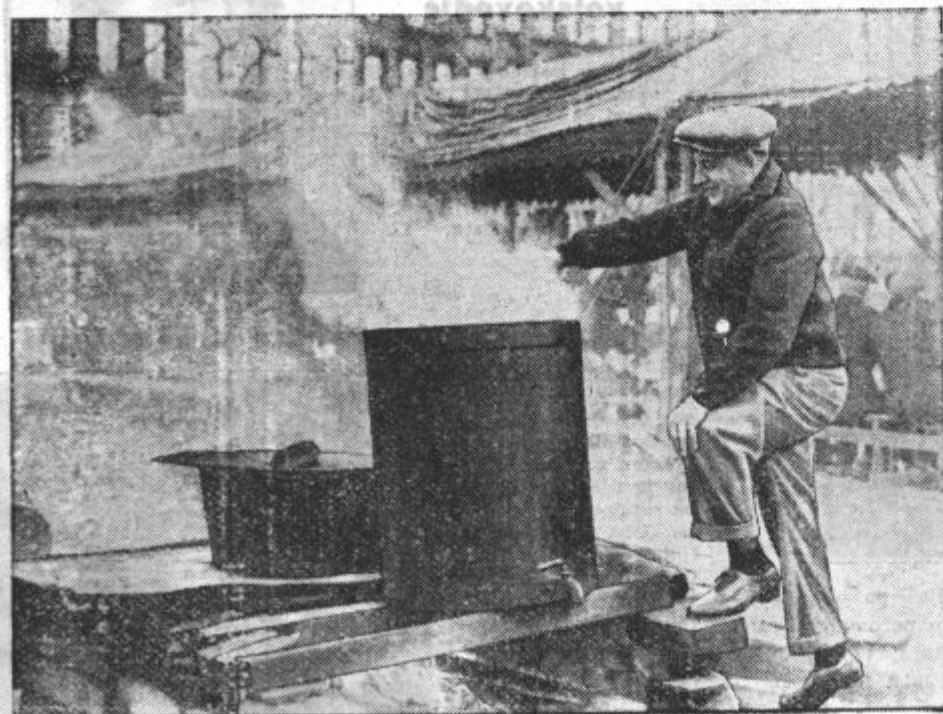
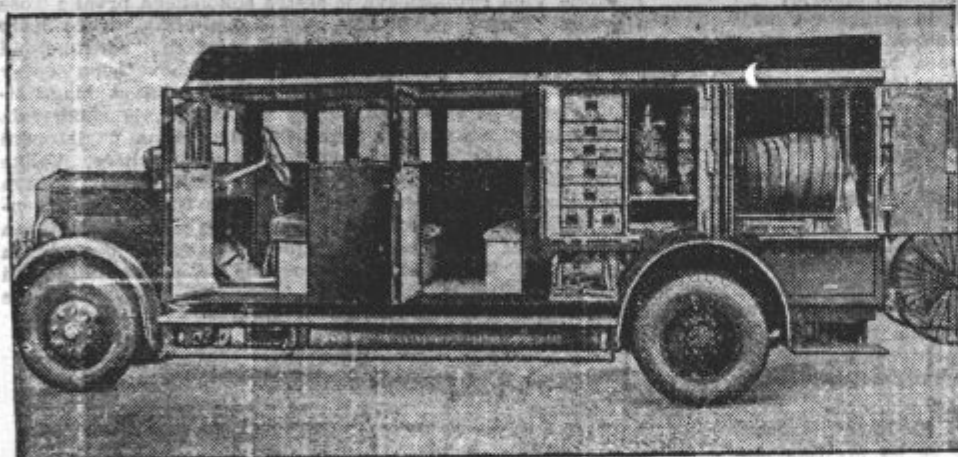
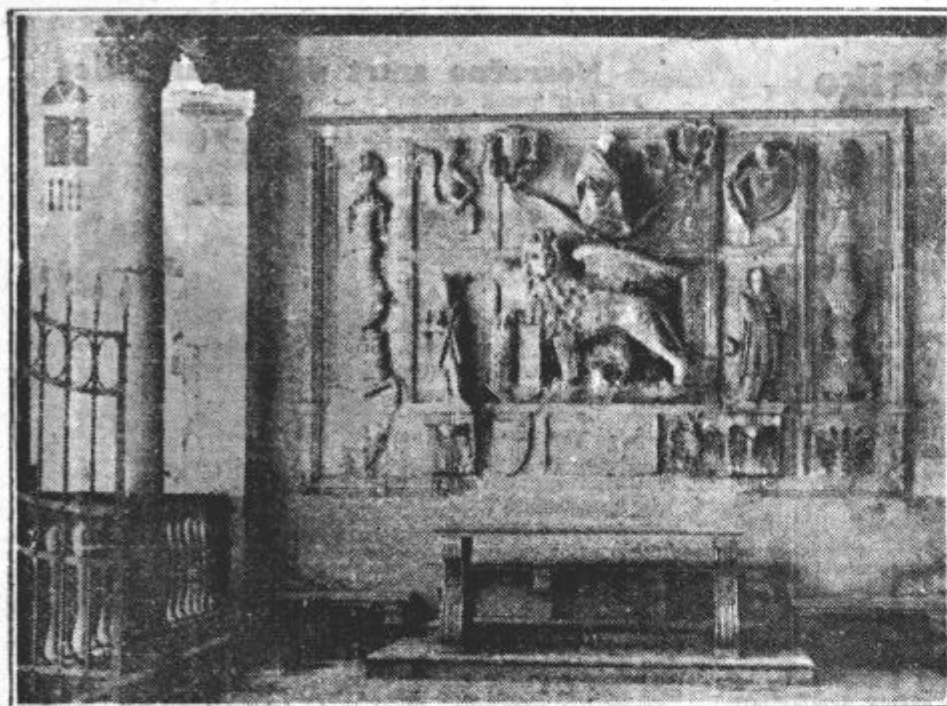
Ernest Chellberg iz Castilline (Island U. S. A.) razvija za svojo dobo nenavadne moči. Sidro, ki je večje in težje od njega, dvigne z največjo lahkoto, da se mu vsi čudijo.

Slika levo:

Reveži sredi bogastva

Ameriška zasilna kuhinja, ki preskrbuje brezposelne s toplo hrano.

Slika levo:

Mississippi je prestopil bregove

Cesta v Jaksonu se je spremenila naravnost v strugo odtekajoče vode

Slika desno:

Zračni detektiv

V nekaterih državah imajo posebno policijo, ki ima nalogo, da izsledi tajne radijske oddajne postaje.

Slika nam kaže detektiva na strehi s poslušalnim aparatom.

Avtomatična naprava za kontrolno vremena

Slika levo:

Okupacija Poruhinja pred deseti leti

Dne 11. januarja 1923 so francoske in belgijske čete vkorakale v Poruhinje, ker niso plačali Nemci zapadlega obveznega obroka vojne odškodnine.

Prof. Wheelok

Je izumil napravo, ki omogoča merjenje vetra, kar je posebno velikega pomena za letalstvo.

Letalo nad najvišjim gorovjem sveta

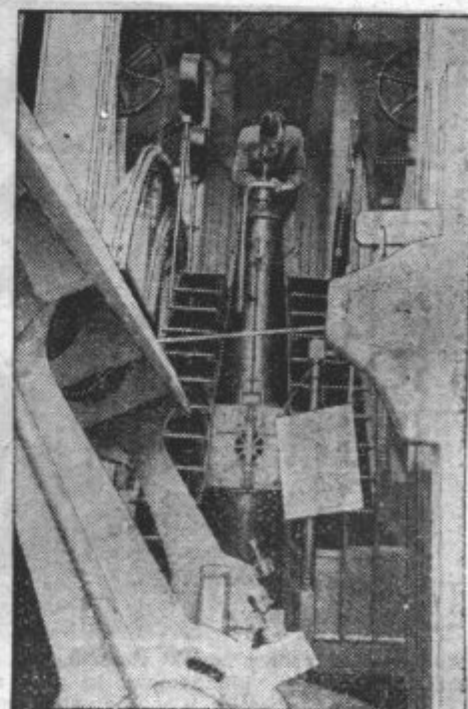
Angleški letalski poročnik F. A. Isaac je nedavno preletel z letalom Himalajsko gorovje, in sicer se je povzpел nad vršac Rakapochi, visok 8500 m.

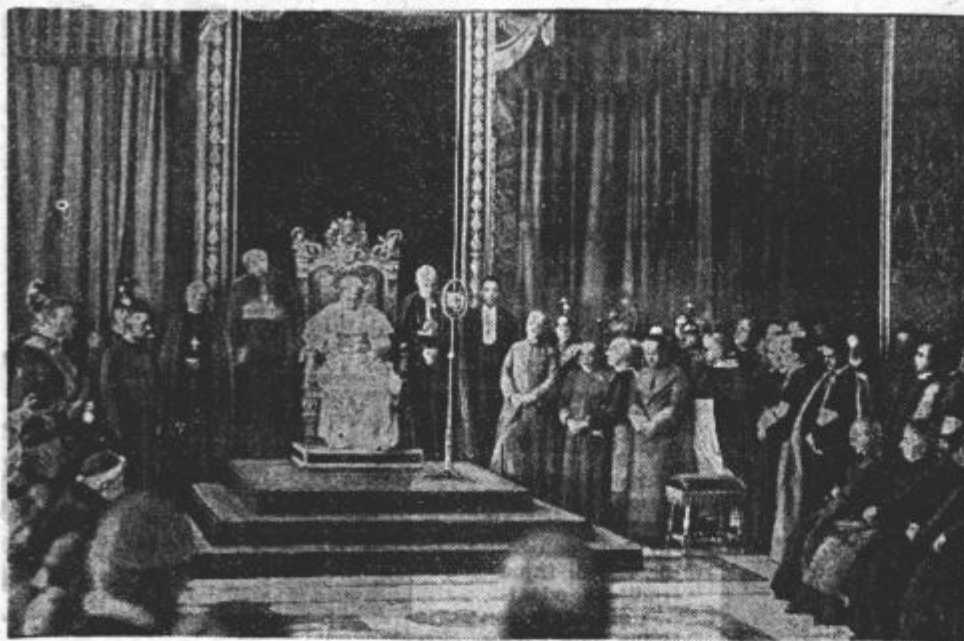
Slika desno:

„Središče sveta“

Sloviti observatorij v Greenwichu, od katerega poldnevnik štejemo naše meridijane.

Papež je proglasil „sveto leto“

Na božični večer 24. decembra je imel Pij XI. socialno poudarjeno oznanilo, v katerem je posebno naglasil željo, da bi prenehalo sovraštvo med narodi.

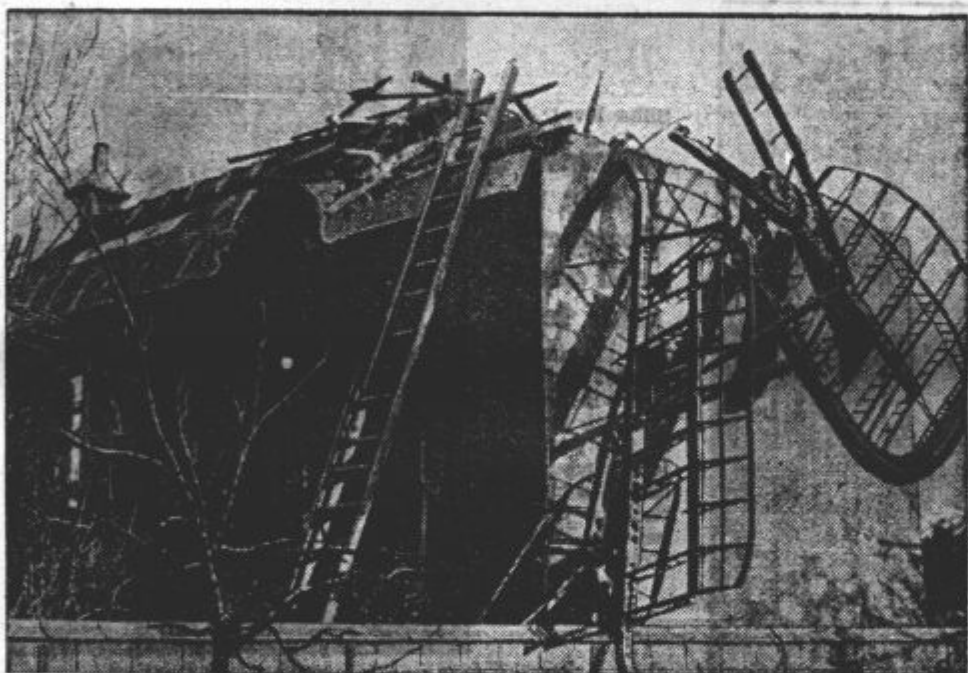
Slika desno:

Avtomobilisti stavkajo

V Bukarešti so te dni imeli demonstracijske »obhode« avtomobilov, ker so hoteli odločujoči činitelji oddati celokupni avtomobilski promet v zakup inozem. družbi.

Letalo je padlo na hišo

V pariškem predmestju Antonyju je neko vojaško letalo strmoglavilo iz velike višine na neko hišo, prebilo njeno streho, zgorelo in zanetilo požar. Letalec je bil pri tem usmrčen, ena oseba ubita, 19 ljudi pa je zadobilo strašne opekline.

Slika desno:

Perzijski prestol se maje

Perzijski šah, ki je nedavno presenetil svetovno javnost z odpovedjo petrolejskih koncesij Angličem, je baje v hudih denarnih zadregah in bo zaradi tega primoran prodati svoj z biseri posuti prestol, ki ga cenijo na 6 milijonov funtov, (preko ene milijarde Din).

Angleško zlato gre v Ameriko

Anglija je izročila ameriški vladi dne 15. decembra zapadli obrok vojnih dolgov. Na sliki vidimo moža, ki pelje zlato v palicah na ladjo »Majestic« v southamptonskem pristanišču.

Dirkalni konj v muzeju

Avstralskega konja »Phar Lap«, ki je nedavno poginil, so nagačili in ga postavili v muzej v Sidneyu. Phar Lap je bil naslovitejši dirkalni konj na svetu in je pridobil svojim gospodarjem milijonsko premoženje.